

Miljøministeriet

Miljøstyrelsen

Vandprojekter

(Sendt elektronisk: vandprojekter@mst.dk)

Vingsted, den 24. marts 2021

Bemærkninger til udkast til vejledning om national tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering sagsnummer 2021-8721.

Vi finder det tankevækkende, at det forsat ikke kan være muligt at forbedre vilkårene for vandløbenes flora og fauna og sikre det fastlagte miljømål, samtidigt med at der klimasikres og eller skabes naturlig hydrologi i ådalene, vel at mærke finansieret med andre offentlige midler.

Vi anderkender at der nu kommer en ordening med udelukkende nationale midler, hvilket vil lette sagsbehandlingen og forhåbentligt medføre en stor mængde ansøgninger. På den anden side var det også Statens eneste mulighed for at gennemføre indsatser i 2021, da det nye Hav- og fiskeriudviklingsprogram ikke er på plads og der derfor ikke er mulighed for at ansøge disse midler i år.

Vejledningen finder vi meget omfattende og unødvendig præcis og detaljeret i en grad som er unødvendig. Det virker som om der ingen tillid er til de kommuner og deres medarbejdere, der skal sikre gennemførelse af den opgave som Staten er ansvarlig for, nemlig at sikre god økologisk tilstand i de vandløb, som er omfattet af vandområdeplanerne.

DSF har tidligere givet flere høringssvar til flere bekendtgørelser og vejledninger om vandløbsindsatsen, både på Miljøstyrelsens kriteriebekendtgørelse og NaturErhvervstyrelsen, senere Fiskeristyrelsen og nu Miljøstyrelsens område og disse høringssvar har ikke flyttet meget.

Men vi vil ikke undlade at fremsende bemærkninger trods dette.

Vejledningen

Formålet med tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering er at bidrage til genopretning af gydepladser og passager for fisk og at forbedre forholdene for flora og fauna i øvrigt for omkostningseffektivt at sikre det fastlagte miljømål i konkrete vandområder.

I afsnittet efter står :

Ansøger skal allerede på ansøgningstidspunktet sandsynliggøre, at projektet vil være med til at understøtte formålet med tilskudsordningen. Viser basisanalysen for vandområdeplanerne 2021-2027, at et vandområde har målopfyldelse, er det ikke muligt at opnå tilsagn til genslyngning og mindre strækningsbaserede indsats i det pågældende vandområde.

Dette er helt efter bogen, men næste afsnit finder vi meget kritisabelt og skal ændres :

Dette gælder også, hvis der er ukendt tilstand for en eller flere af kvalitetselementerne (smådyr, fisk og planter) i pågældende vandområde. Kommunen skal i et sådant tilfælde orientere Miljøstyrelsen om, at vandområdet har målopfyldelse, hvorefter Miljøstyrelsen efter verificering kan meddele fritagelse for at gennemføre den fastsatte indsats. En sådan orientering skal sendes til vandprojekter@mst.dk.

Dette at der nu sættes lighedstegn mellem manglende viden og målopfyldelse er helt grundlæggende i strid med vandrammedirektivet Direktivet, har et forsigtighedsprincip og indsats skal baseres på den bedst tilgængelige viden, hvilket fraviges med denne instruks.

Hvad sker der med vandrådenes anbefalinger, der er godkendt af kommunerne, når der bliver givet ordre om at kommunerne skal orientere Miljøstyrelsen om at steder med ukendt tilstand har målopfyldelse?

Danmarks Sportsfiskerforbund læser hverken i vandrammedirektivet eller dets guidelines, at der er mulighed for medlemsstaterne kan sætte ukendt tilstand lig med målopfyldelse og dermed spare en indsats, for det er vel grundlæggende det øvelsen handler om. Besparelsen ligger udover fjernelse af indsats også at forsætte den meget mangelfulde overvågning af vores vandmiljø. Tænk hvis der var ukendt tilstand overalt for alle parametre, ja så behøvede vi ikke bruge penge på at skabe en god økologisk tilstand overhovedet.

Når nu man er i gang med spareøvelserne, så er det jo ikke alle elementer der er nævnt. Der mangler 2 kvalitetselementer: bentiske alger og kemisk tilstand. Derfor kan dette med fordel udnyttes til yderligere besparelser, da disse elementers tilstand er ukendt i langt størstedelen af vores vandløb. Derfor kan miljøstyrelsen jo passende, med den anvendte tilgang, meddele landets kommuner, at de

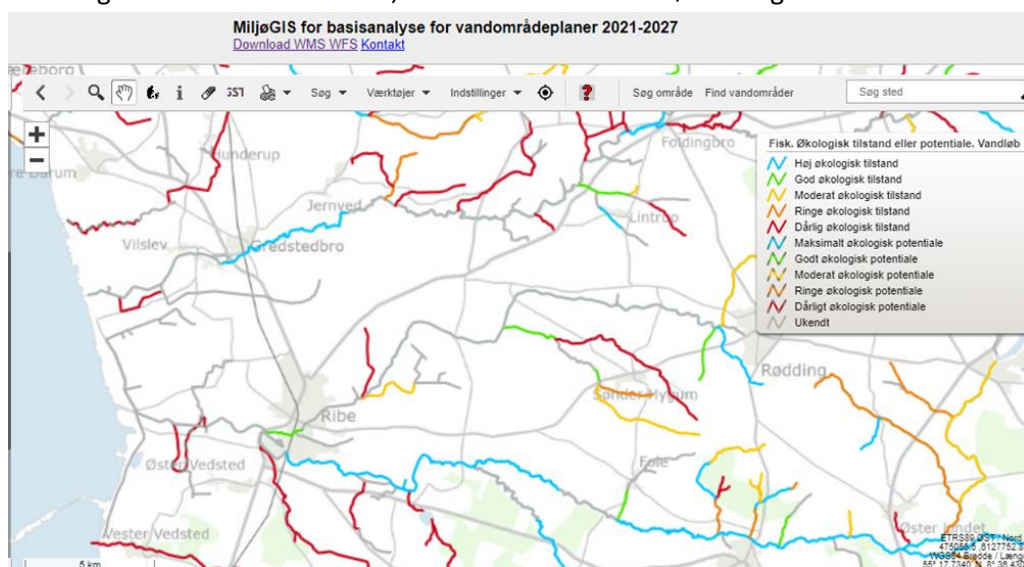
også skal indrapportere disse som målopfyldte, hvis der ikke er viden om bentiske alger og kemiske tilstand.

Beslutningen blev truffet før udarbejdelse af Basisanalysen for 2021-27

Af kortudsnit herunder ses at beslutning om ukendt tilstand er lig med målopfyldelse, blev truffet inden udarbejdelse af Basisanalysen 2021-27.

Som det ses er der IKKE risiko for manglende målopfyldelse uagtet mange vandområders tilstand f.eks. er ukendt for fisk. Sammenlignes disse klip med klip fra DTU-Aquas ørredkort, ses at der er data for fisk i flere af de vandområder, hvor der iflg. Miljøstyrelsen er status ukendt.

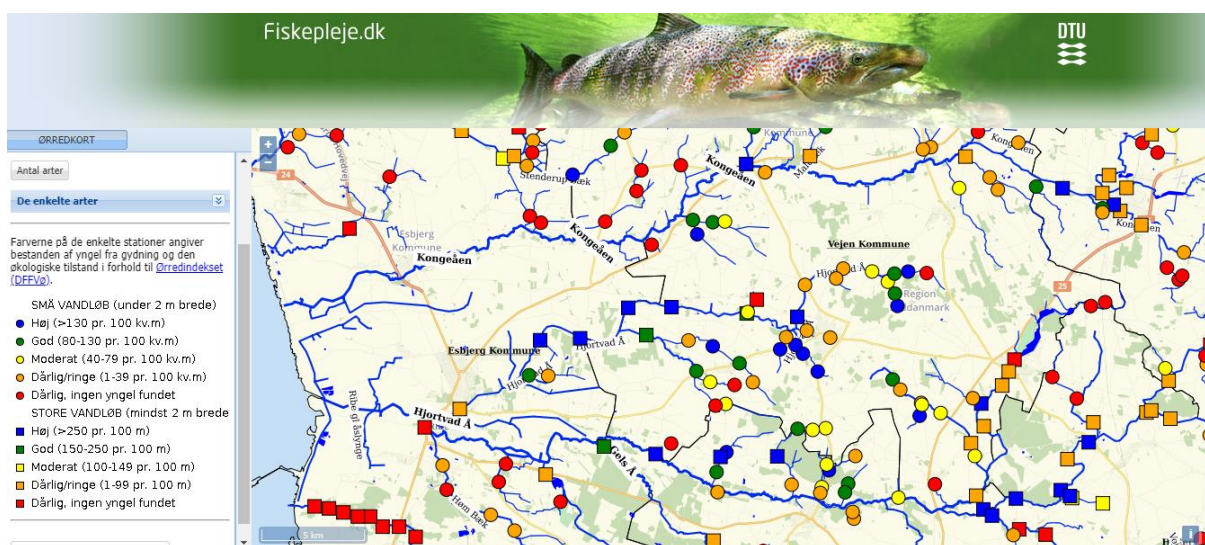
Danmarks Sportsfiskerforbund vil derfor på det kraftigste opfordre miljøstyrelsen, som det også tidligere er aftalt, at opdatere MiljøGIS med data fra DTU-Aquas fiskeundersøgelser. Efterfølgende er der brug for at fordele indsatser, hvor det måtte være nødvendigt.

Økologisk tilstand fisk 2021-27

Risiko for manglende målopfyldelse samlet økologisk tilstand

DTU-Aquas Ørredkort med data på vandområder hvor MST siger tilstand ukendt

Faglige vurderinger i kommunerne er ikke en mulighed og ingen indsatser på Bornholm

På side 13 i Vejledningen står at miljøstyrelsen kan vurdere tilskudsansøgninger for værende omkostningseffektive, når minimum et af en række retningslinjer er opfyldt. Dette vil betyde at flere helt fantastiske vandløbsstræk, ikke vil blive tilgængelige, hvis der f.eks. er en mindre spærring, der åbner for 5 km produktivt ørredvandløb er det på grund af længden ikke omkostningseffektivt. Her sættes igen rigide regler og der mangler mulighed for en faglig vurdering af kommunernes sagsbehandlere. Det vil sandsynligvis også medføre, at det ikke vil være umuligt at gennemføre projekter på f.eks. Bornholm, hvor vandløbene er forholdsvis korte.

Sådan kan vi få mest for pengene

I stedet for den gængse silotænkning og rigide krav til længde og snyden på vægten, bør en helhedstilgang anvendes til vore vandløb og de vandløbsnære arealer – ådalene. Ådalene og gennemførelse af en naturlig hydrologi i disse, er løsningen på mange af tidens udfordringer. Vi er udfordret på med at for mange næringsstoffer fra dyrkning ender og gør skade i vores kystvande. Vi er udfordret på oversvømmelser ved store nedbørshændelser. Lavbundsjord er drænet og dyrket med en stor udledning af CO2 som resultat. Derfor er ådalene, det vil sige de lave og våde arealer langs vandløbene, genstand for stor interesse i disse år. Ådalene er nøglen til at håndtere oversvømmelser, at reducere CO2 fra lavbundsarealer, at forbedre vandmiljø og biodiversitet og at skabe sammenhængende naturområder. Det skorter ikke på projekter og midlerne til at realisere dem. Problemet er, at midlerne findes i forskellige kasser og er afsat til specifikke indsatser. Vi kunne få meget mere værdi for pengene, hvis kasserne og projekterne kunne samarbejde og tjene flere formål på samme areal. I dag er det et bureaukratisk og langvarigt puslespil, hvor bevillinger fra respektive kasser har forskellige ansøgningsfrister, skal administreres i hver sine regneark og ikke må virke på samme arealer. Det er op ad bakke, at få det til at spille sammen i en helhed til gavn for lokale, samfundet, naturen i ådale og for at opfylde kravet om den gode miljøtilstand i de danske vandløb.

Dette udkast til bekendtgørelse om tilskud til kommunal vandløbsrestaurering og den tilhørende vejledning, er ingen undtagelse. Vi mangler helheden og muligheden for at de kommuner, der gerne vil og kan arbejde med helheder og kombinere vandløbsindsatser med de andre udfordringer, der kan løses i ådalene kan arbejde optimalt – med en holistisk tilgang.

Danmarks Sportsfiskerforbund er naturligvis opmærksom på at dette er sidste runde i 2. Planperiode, og det derfor er vanskeligt at ændre på dette forhold, men vi vil opfordre til at det bliver et opmærksomhedspunkt og noget der vil blive implementeret i den kommende vandområdeplan 2022-27. Sker dette, vil der virkelig være tale om omkostningseffektivitet, når de mange udfordringer løses på samme areal i ådalene, og vi slipper vandløbene fri med en god økologisk tilstand.

Det er ikke realistisk at få denne holistiske tilgang med i bekendtgørelse og vejledning nu, men Danmarks Sportsfiskerforbund vil opfordre til at det sker i forbindelse med vandområdeplanen for perioden 2022-27.

Venlig hilsen

Lars Brinch Thygesen
Natur- og Miljøkonsulent